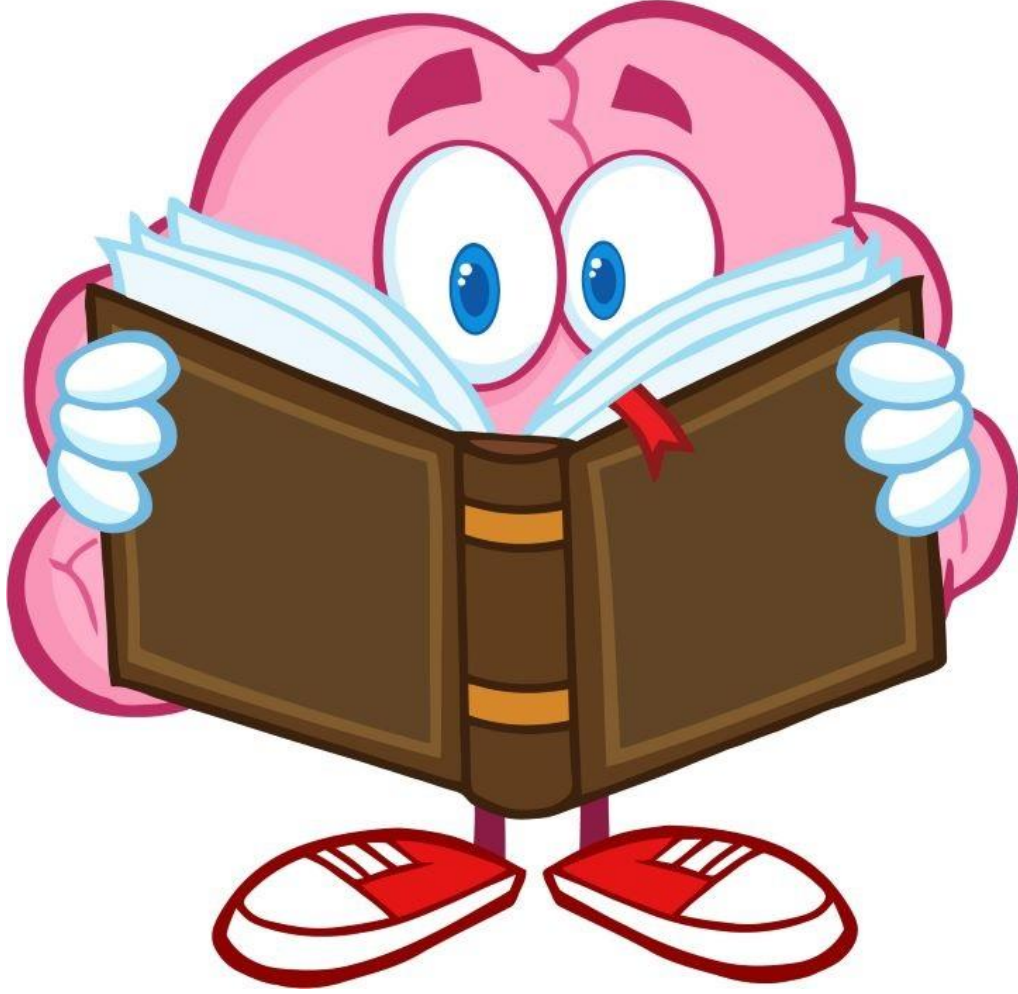

TÜRKİYE'DE GÖÇLER

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ

Bu bölümde Ülkemizdeki iç ve dış göçlerin özelliklerini, ülkemizdeki göç türlerini, ülkemizde göçün mekânsal etkilerini **öğreneceksiniz.**

Kazanım: 10.2.9. Türkiye'deki göçleri sebep ve sonuçları açısından değerlendirir.

Kazanım: 10.2.10. Göçün mekânsal etkilerini Türkiye'den örneklerle açıklar.

İnsanlar; geçimlerini sağlamak, çeşitli imkânlardan faydalanmak, daha iyi yaşam koşulları elde etmek ve yerleşmek üzere göç ederler. Bu açıdan Türkiye, sahip olduğu doğal ve beşerî güzellikler sayesinde geçmişten bu yana yoğun göç olaylarına sahne olmuştur. Göç alan yerlerde çekici faktörler, göç veren yerlerde ise itici faktörler göç üzerinde

TÜRKİYE'DE GÖÇLER

İÇ GÖÇ

Türkiye sınırları içerisinde gerçekleşen göçlere iç göç adı verilir.

DIŞ GÖÇ

Türkiye'den yurt dışına, yurt dışından da Türkiye'ye doğru gerçekleşen göçlere dış göç denir.

TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇLER

Türkiye sınırları içerisinde gerçekleşen iç göçler, sürekli olabileceği gibi mevsimlik iş imkânları çerçevesinde geçici de olabilir.

Sürekli Göçler: Ülkenin herhangi bir yerinden ayrılan insanların başka bir yere yerleşmesidir. Bu göçlerin genellikle büyük şehirlere doğru gerçekleştiği görülür. Türkiye'de uzun yıllar kırsaldan şehirlere doğru gerçekleşen göç olayının, son yıllarda şehirden şehre doğru

Kademeli Göç: İnsanların önce yakın bir yerleşim alanına, daha sonra büyük bir şehre göç etmesidir.

Mevsimlik (Geçici) Göç: İnsanların özellikle yaz aylarında tarım, turizm ve inşaat sektörlerinde çalışmak amacıyla bulundukları yerden göç etmesidir.

Türkiye'de Mevsimlik Göç Örnekleri

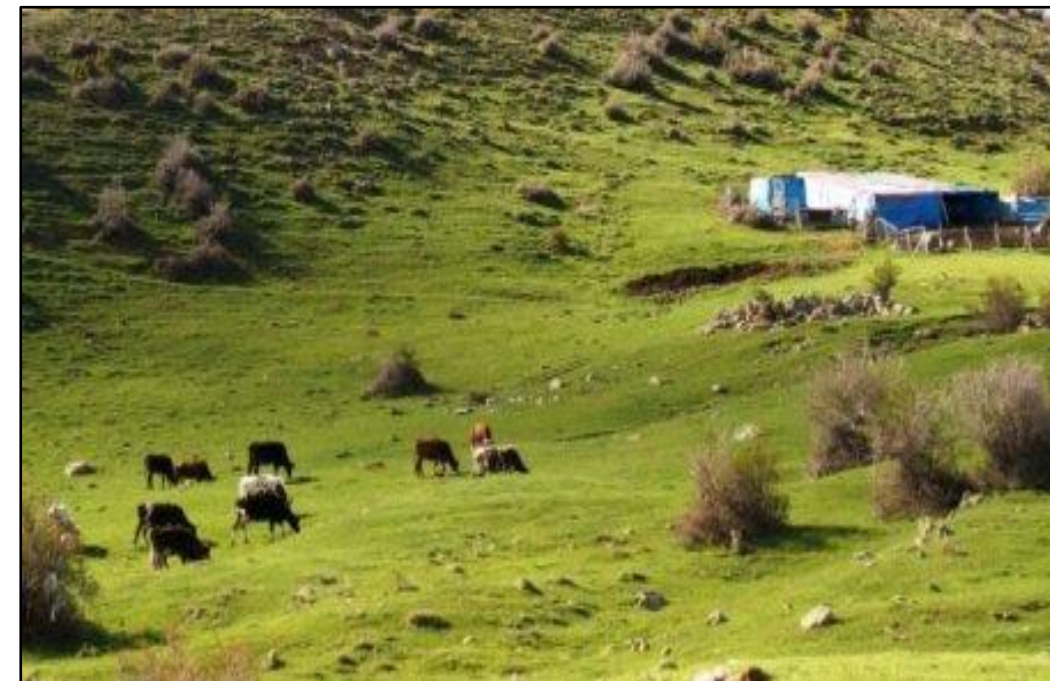
Çukurova'ya
pamuk
hasadına
giden
işçiler

**Ordu ve
Giresun'a**
fındık
toplamaya
giden
işçiler

**Niğde ve
Afyon'a**
patates
toplamaya
giden
işçiler

**Hayvancılık
amacıyla
yaylalara
gerçekleşe
n
göçler**

Aşağıdaki tabloda yer alan illerin mevsimlik göç alma nedenlerini örnekteki gibi karşılıklarına yazınız.

İller	Mevsimlik Göç Alma Nedeni	İller	Mevsimlik Göç Alma Nedeni
Şanlıurfa	Tarım	Manisa	Tarım
Antalya	Turizm	Muğla	Turizm
İstanbul	İnşaat	Ordu	Tarım
Rize	Tarım	Bursa	İnşaat
Eskişehir	İnşaat	Mersin	Turizm
Çanakkale	Turizm	İzmir	Turizm
Giresun	Tarım	Niğde	Tarım
Konya	Tarım	Adana	Tarım

2011'de Türkiye İçerisinde Göç Eden Nüfusa Ait G Nedenleri, Kişi Sayıları ve Oranları (TÜİK)

G Nedenleri	Göç Eden Kişi Sayısı	G Oranları
İř bulma amacı	268 400	%12,2
Tayin ve iř deęiřiklięi	295 906	%13,4
Eğitim	498 137	%22,6
Evlilik veya bořanma	166 284	%7,5
Sağlık	22 649	%1
Hanedeki fertlerden birine bağımlı g	916 761	%41,47
Dięer	39 115	%1,8
Bilinmeyen	10 593	%0,03
Toplam	2 207 844	%100

Ölkemizde ekonominin başta olmak üzere meydana gelen göçler, genellikle sanayi faaliyetlerinin yoğunlaştığı şehirlere doğru gerçekleşir. Ayrıca şehirlerin insanlara yönelik eğitim, sağlık, sosyal, kültürel vb. ihtiyaçlara cevap verebilecek kapasitede olması yaşanan bu göç yoğunluğunda önemli bir etkidir. Ülkemizde kırsal kesimlerden şehirlere göçün başlıca nedenleri :

- Hızlı nüfus artışına karşılık mevcut kaynakların yetersiz kalması,
- Miras yoluyla parçalanan tarım alanlarının ailelerin geçimini sağlamada yetersiz kalması,
- Tarımda makine kullanımının artmasıyla kırsalda insan gücüne duyulan ihtiyacın azalması,
- Erozyona bağlı olarak verimi azalan tarım alanlarının varlığı vb.

TÜRKİYE' DOĞAL OLAYLARA BAĞLI GÖÇLER

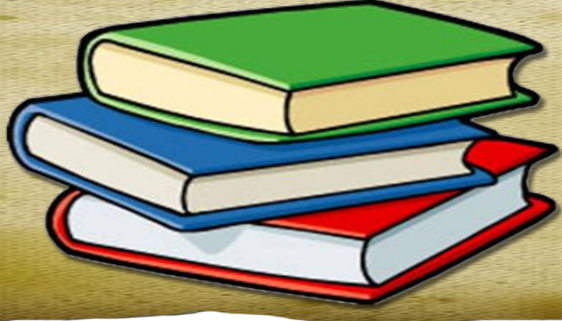
Van
Depremi

1992'de Erzincan'da, 1999'da
Gölcük ve Düzce'de, 2011
yılında da Van'da meydana
gelen depremlerde çok sayıda
insan hayatını kaybetmiş;
hayatta kalanların bir kısmı da
başka yerlere göç etmek
zorunda kalmıştır.

Trabzon, Rize ve Artvin gibi illerimizde yaşanan göçlerin bir kısmı **sel ve heyelan** felaketlerine baēlı olarak gerçekleşmektedir.

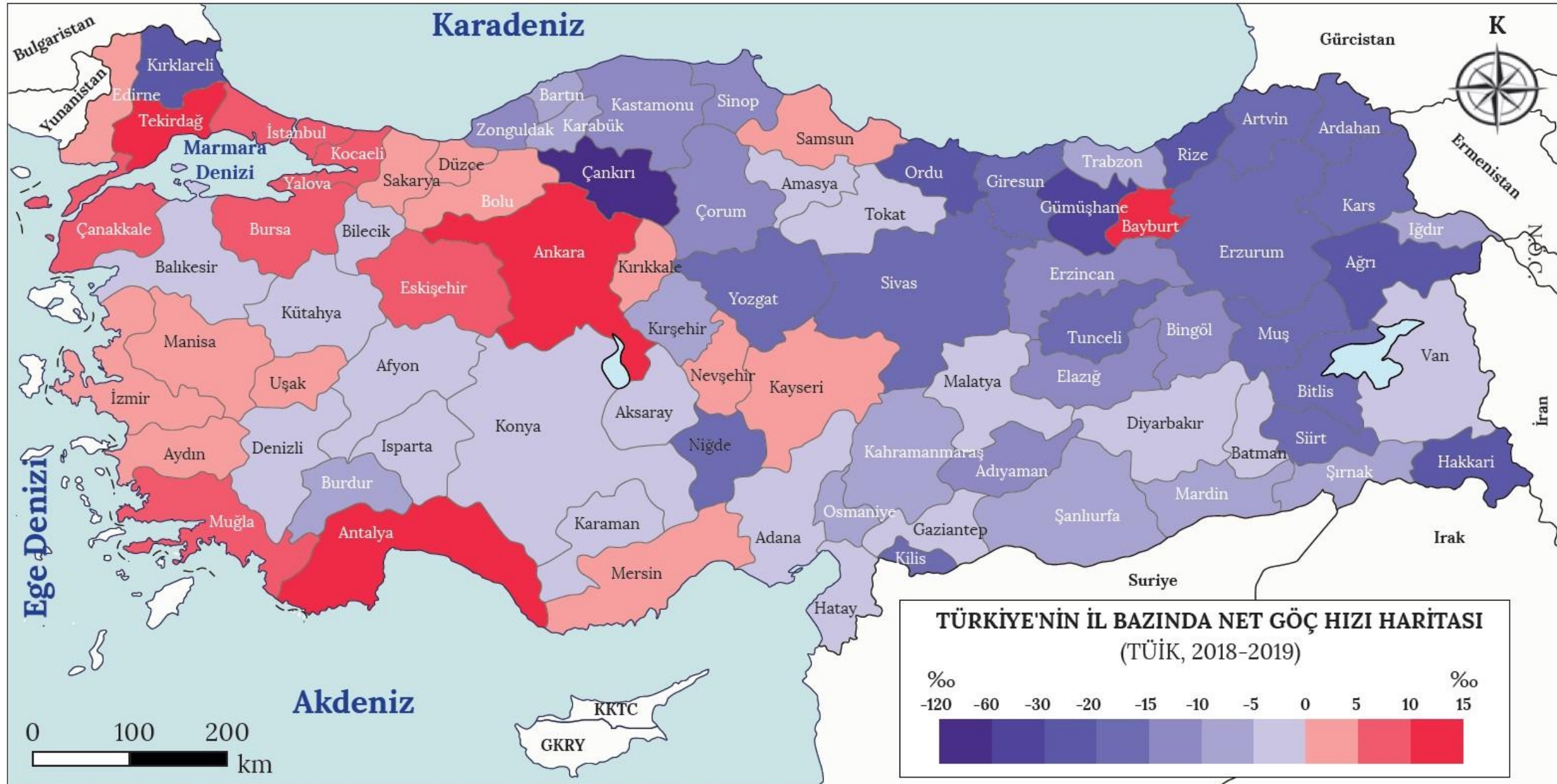

BİLGİ NOTU

Belirli bir ilin aldığı göç ile verdiği göç arasındaki farka **net göç** adı verilir. Net göçün toplam nüfusa oranına da **net göç hızı** adı verilir. Bu nedenle net göç hızı binde (‰) olarak ifade edilir. Bir ilin aldığı göç miktarı, verdiği göç miktarından fazlaysa net göç hızı pozitif, verdiği göç miktarı aldığı göç miktarından fazlaysa net göç hızı negatiftir.

Haritadan yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Hangi illerde net göç hızı fazladır? Neden?
- Hangi illerde net göç hızı azdır? Neden?
- İç göçlerin ülkemizde ortaya çıkardığı ekonomik, sosyal ve kültürel etkiler nelerdir? Açıklayınız.

En fazla göç alan iller (2020-2021)

Sıra	İl	Net Göç (Kişi)
1.	Ankara	32.098
2.	Tekirdağ	22.674
3.	İzmir	21.924

Sıra	İl	Net Göç Hızı (‰)
1.	Bayburt	31,5
2.	Çanakkale	21,4
3.	Tekirdağ	20,6

En fazla göç veren iller (2020-2021)

Sıra	İl	Net Göç (Kişi)
1.	Van	- 27.867
2.	Şanlıurfa	- 26.616
3.	İstanbul	- 22.837

Sıra	İl	Net Göç Hızı (‰)
1.	Ağrı	- 37,3
2.	Muş	- 29,3
3.	Van	- 24,1

TÜRKİYE'DE DIŞ GÖÇLER

Yurt dışına gerçekleşen göçlerin büyük bir kısmı 1960'tan sonra Avrupa ülkelerine olmuştur. Bunda II. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa ülkelerinde ortaya çıkan iş gücü ihtiyacı etkili olmuştur. Başta **Almanya** olmak üzere **Fransa**, **Hollanda**, **İngiltere**, **Avusturya** ve **Belçika** en çok göç verdiğimiz ülkeler

Türk işçilerin Almanya'ya göçü

1980'den sonra Kuzey Afrika ve Arap ülkelerine, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra da Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'ne gerçekleşen işçi göçlerinde artış görölmüştür. Günümüzde ise dış ölkelerde yaşayan yaklaşık 5 milyon vatandaşıımız bulunmaktadır.

Kazakistan

TÜRKİYE'DEN BEYİN GÖÇÜ

Türkiye'den başka ülkelere çalışmaya giden çok sayıda bilim insanı ve teknik eleman bulunmaktadır. Ancak Türkiye, özellikle son yıllarda beyin göçü almasıyla da kayda değer bir başarıya imza atmıştır.

Aziz Sancar, beyin göçü verdiğimiz önemli bilim adamlarından

Türkiye'ye Gelen Göç (2019)

Sıra	Ülke	Kişi
1.	Irak	83.829
2.	Türkmenistan	80.003
3.	Afganistan	47.228
4.	Suriye	43.190
5.	İran	42.351

Türkiye'den Giden Göç (2019)

Sıra	Ülke	Kişi
1.	Irak	58.631
2.	İran	18.004
3.	Afganistan	16.790
4.	Azerbaycan	14.831
5.	Türkmenistan	14.067

NÜFUS MÜBADELESİ

Türkiye ile Yunanistan arasında
1923 yılında imzalanan Lozan
Antlaşması gereği 1.200.000
kişi Türkiye'den Yunanistan'a
450.000 kişi Yunanistan'dan
Türkiye'ye göç etmiştir.

Komşu ülkelerdeki iç politik sorunlar, savaş ve iç karışıklıklar nedeniyle ülkemize gerçekleşen göçler

- ◆ 1979 yılında İran'daki rejim değişikliğinden dolayı yaklaşık **1 milyon İranlı** Türkiye'ye sığınmıştır.
- ◆ 1979 yılında Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgali nedeniyle de **5 bin Afgan** Türkiye'ye sığınmıştır.
- ◆ 1989 yılında ise Bulgaristan Hükümeti'nin uyguladığı baskıcı politikalar sonucu yaklaşık **350 bin Türk vatandaşı** Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç etmiştir.
- ◆ 1988 yılı itibarıyla İran-Irak Savaşı sonrasında yaklaşık **500 bin insan** baskılardan kaçarak Türkiye'ye sığınmıştır.
- ◆ 1991 yılında Yugoslavya'da meydana gelen iç savaş nedeniyle yaklaşık **25 bin Boşnak** Türkiye'ye sığınmıştır.
- ◆ 1999 yılında Sırpların Kosova'ya uyguladığı soykırım sonucunda da binlerce insanın ülkemize sığınmıştır.
- ◆ 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaş ve siyasi karışıklık nedeniyle Türkiye'ye gelen **3 milyondan**

Suriye'deki iç savaştan dolayı çok sayıda mülteci Türkiye'ye sığınmıştır.

Kilis Öncüpınar Mülteci Kampı

TÜRKİYE'DE GÖÇLERİN MEKANSAL ETKİLERİ

Göç, toplumların hem sosyal hem de ekonomik yapısında değişiklikler meydana getiren bir nüfus hareketidir. Bu yer değiştirme hareketi, bazı yerlerde nüfusun azalmasına bazı yerlerde de nüfusun artmasına neden olmaktadır.

GÖÇ ALAN YERLERDE GÖRÜLEN MEKANSAL

DEĞİŞİKLİKLER

Gecekondulaşma

Nüfus yoğunluğu

Trafik yoğunluğu

Altyapı sorunları

Ormanların tahribi

Eğitim sorunları

Göç alan yerler, sadece olumsuzluklarla değil olumlu gelişmelerle de ön plana çıkmaktadır. Örneğin; sosyal ve kültürel çeşitlilik artmakta, yeni iş gücü potansiyeli ortaya çıkmakta ve göç eden bazı bireylerin kayda değer niteliklerinden istifade edilebilmektedir.

GÖÇ VEREN YERLERDE GÖRÜLEN MEKANSAL DEĞİŞİKLİKLER

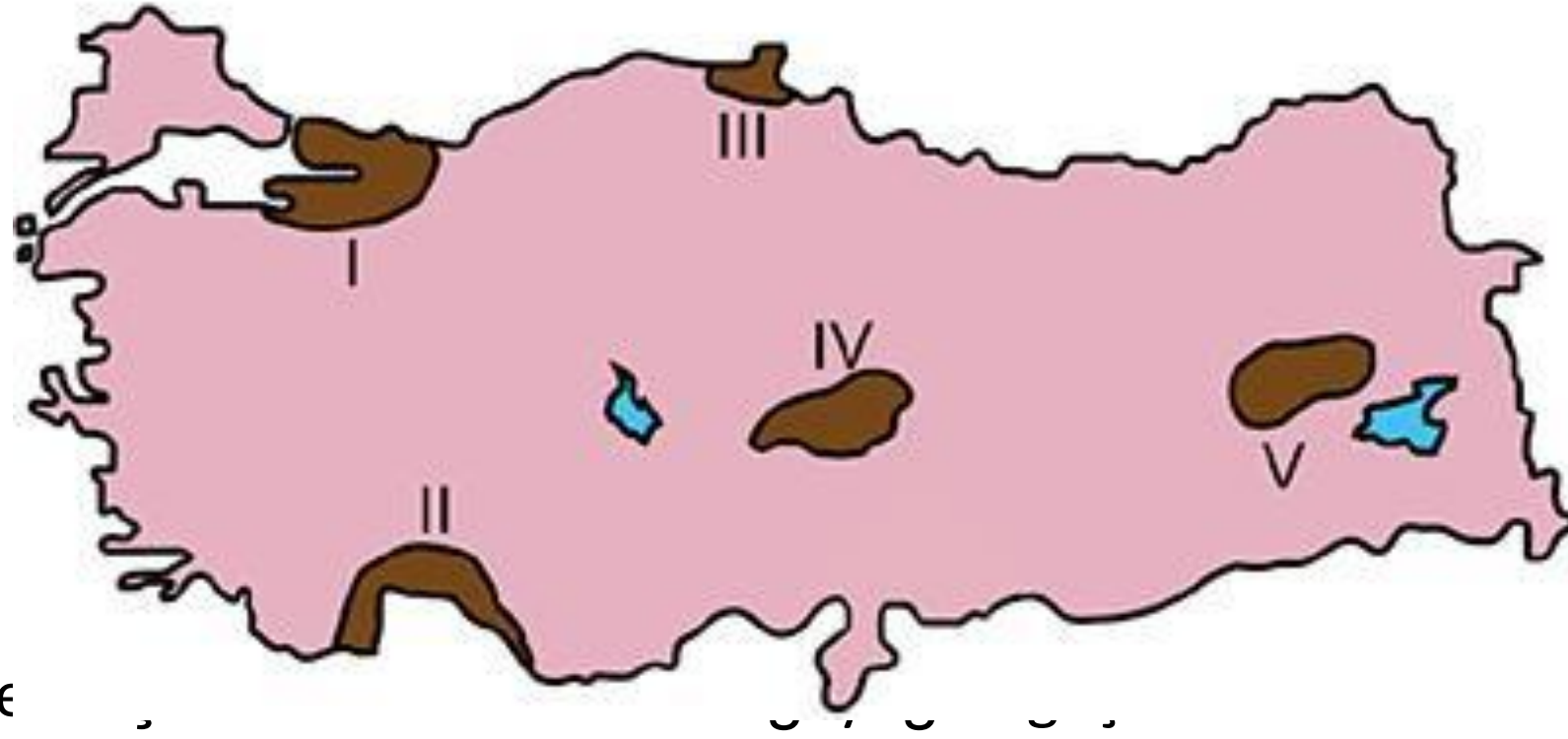
Göç veren yerlerde tarım ve hayvancılıkta üretimin azalması, kamu yatırımlarının kullanılamaz hâle gelmesi, nüfus artış hızının yavaşlayarak belirli bir süre sonra durması ve nüfusun azalmaya başlaması, evlerin harabeye dönmesi, boş kalan tarım alanları erozyona maruz kalarak verimsizleşmekte; nüfusun azalmasıyla nitelikli iş gücü açığı oluşmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye’de kırdan kente yapılan göçlerin sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Tarım sektöründe çalışan nüfus oranının azalması
- B) Kentlerin çevresindeki verimli tarım alanlarının yerleşmeye açılması
- C) Bazı kentlerde konut açığının ortaya çıkması
- ☒ D) Coğrafi bölgeler arasında enerji üretim miktarının değişmesi
- E) Kırsal kesimde kadın ve erkek nüfus oranının değişmesi

Aşağıda, haritada beş alan numaralarla gösterilmiş ve bu alanların dördüne ait göç özellikleri verilmiştir.

2015-YGS

- Sanayi, ticaret ve ... olmaktadır.
- Tarım alanlarının dar ve limanın işlek olmaması nüfusun dışarıya göçüne neden olmaktadır.
- İklim koşullarının olumsuz, arazinin engebeli ve dağlık olmasına bağlı olarak dışarıya göç yaşanmaktadır.
- Tarımsal üretimle birlikte son yıllarda sanayi ve ticaretin gelişmesi buraya olan göçü arttırmıştır.

Buna göre, haritada numaralarla gösterilen alanlardan hangisine ait göç özelliği verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

BOŞLUK DOLDURMA

Türkiye’de mevsimlik göçler daha çok**yaz**.....
mevsiminde gerçekleşmektedir.

Türkiye’de göçe zorlayan başlıca doğal olaylar**deprem**....., sel ve heyelandır.

Ülkemizden yurt dışına giden doktorlar, eğitimciler, mühendisler, mimarlar**beyin**..... göçünü oluşturur.

1960’lı yıllardan sonra Türk işçilerin en çok gittiği ülke**Almanya**’dır.

İnsanların önce yakın bir yerleşim alanına, daha sonra büyük bir şehre göç etmesine**kademeli**..... göç adı verilir.

DOĞRU-YANLIŞ

Türkiye’de iç göçlere bağlı olarak ülkemizin nüfusu sürekli artmaktadır.

Sanayinin yetersiz olması, arazinin dağlık olması nedeniyle Doğu Karadeniz’deki kentler çok fazla göç verir.

Ülkemizde nüfus artışında dış göçlerin etkisi olmamıştır.

Türkiye ile Almanya arasında imzalanan Lozan Antlaşması gereği 1.200.000 kişi Türkiye’den Almanya’ya 450.000 kişi Almanya’dan Türkiye’ye göç etmiştir.

Göç alan yerlerde sosyal ve kültürel çeşitlilik artmakta, yeni iş gücü potansiyeli ortaya çıkmaktadır.

I. Şehirlerin plansız bir şekilde genişlemesi

II. Kırsal alanlarda sosyal hizmetlerin yetersiz olması

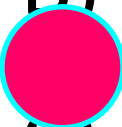
III. Tarımsal faaliyetlerde makine kullanımının artış göstermesi

IV. Şehirlerin sanayi merkezlerinin çevresinde genişlemesi

1) Numaralandırılarak verilen ifadelerden hangileri Türkiye’de yaşanan iç göçlerin nedeni olarak gösterilir?

A) I ve II

B) I ve III

 C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

Ülkemizin kırsal alanlarında geçim sıkıntısı göçler üzerinde itici bir faktör iken; şehirsal alanlarda iş imkanlarının fazla olması da çekici bir faktördür. Ülkemizde yapılan göçlerin çoğu bu faktörlerin etkisiyle yapılmaktadır.

2) Buna göre ülkemizde kırsal alanlardan kentlere doğru yapılan göçler daha çok hangi amaçla yapılmaktadır?

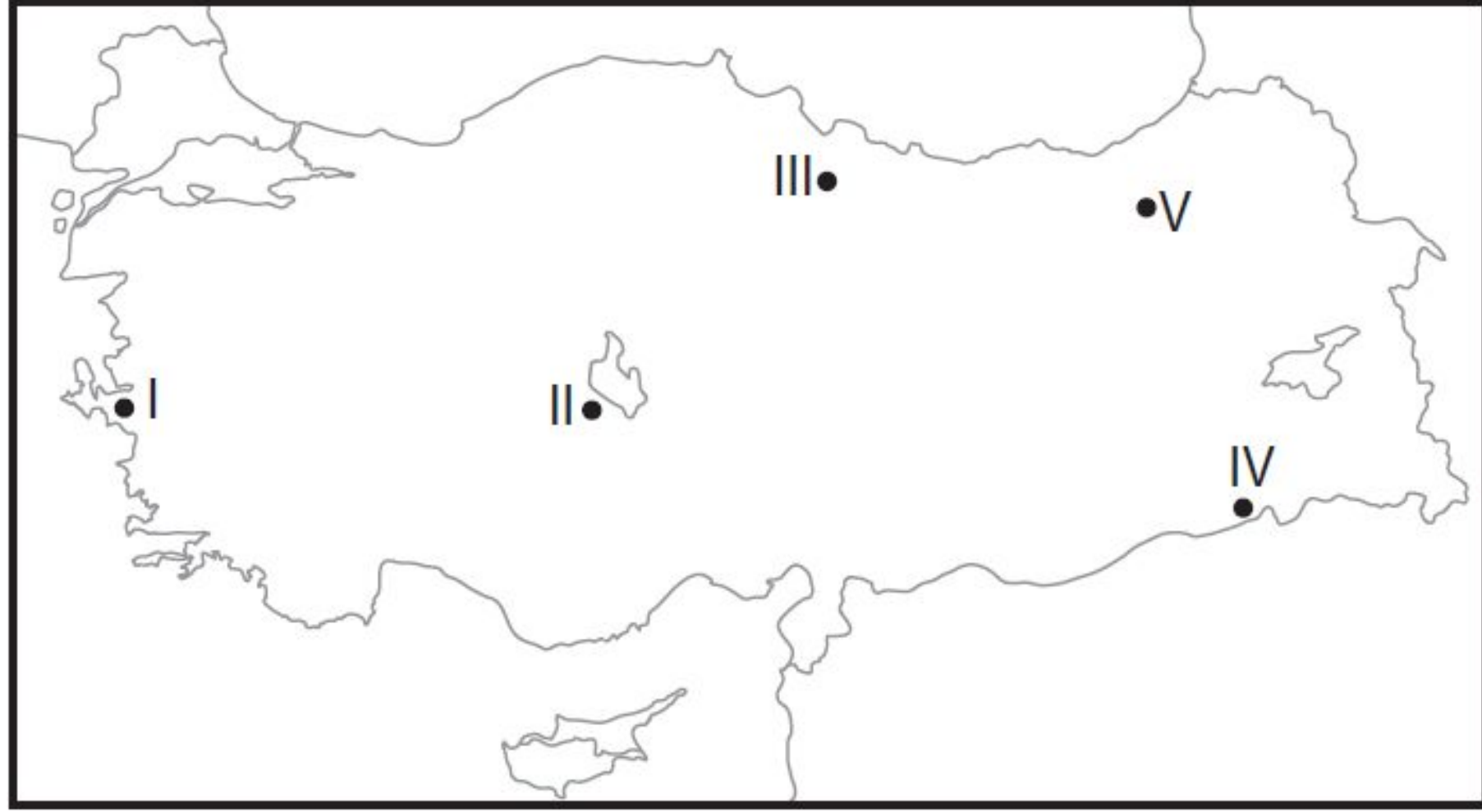
A) Eğitim

B) Sağlık

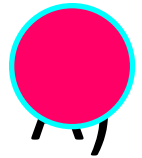
C) Turizm

☒ D) Dini

E) Ekonomik

3) Harita üzerinde numaralandırılarak verilen yerlerin hangisi turizm faaliyetleri nedeniyle diğerlerine göre daha fazla mevsimlik göç almaktadır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

- I. Suriye'deki siyasi çatışmalar sebebiyle ülkemize binlerce kişinin göç etmesi
- II. Gideceği yerdeki doğal ve tarihi mekânları gezip görmek amacıyla insanların ülkelerinden ayrılması
- III. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ülkemizden yurt dışına işçi göçlerinin olması

4) Yukarıda verilenlerden hangileri dış göçlere örnek olarak gösterilir?

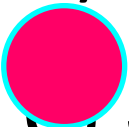
- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- ☒ D) I ve III
- E) I, II ve III

Türkiye’de iç göçler, göç alan yerlerde bazı olumsuzlukların yaşanmasına neden olmuştur.

5) Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilemez?

A) Şehirlerde kültürel çatışmaların yaşanması

B) Şehirlerde polisiye olayların artış göstermesi

 C) Şehirlerde ekonomik çeşitliliğin yaşanması

D) Sanayi tesislerinin şehirler içerisinde kalması

E) Şehirlerde çevre kirliliğinin artış göstermesi